

sogatólány ölébe hullott, mert szép volt, fehérbőrű, szőkehajú és karcsulábú.

A százezrek érdeklődése ennek a tipikus női karriernek az átlagos »sikeren« felüli mértékének szólt. A bútorait méregdrágán eladó gyáros dús vagyonából többet juttatott az asszonynak, mint amennyit hasonló viszonyoknál a nőnek adni »szoktak«. Hívebben kitarított a nő mellett, nem volt zsarnoka, hanem lélekben is rabszolgája. Miért? Mivel kötötte le a mosogatólány a műveletlen, esztétikai, mint szellemi műveltségben koldus asszony? Minden fehérbőrű, szőkehajú leány és asszony, aki fizikai vagy szellemi robotban a legprimitívebb életszükségletek fedezését sem keresi meg sóvárogva kutatja a rejtélyét annak, hogy lehet százezreket, prémeket, ékszert, gyönyörű bútort, szép lakást, csodafestményeket, műtárgyakat szerezni ebben a szűkös világban.

Mindannyian vágnak az élet e díszítő gazdagságára. Meleg, puha pompa, igazi Dürer képek, vagy káprázatos diademek, házbérgondtól mentes élet kinek nem kellene?

De ki szerzi meg közülünk, nők közül? A Suttner Berták, a Lagerlöf Zelmák? A női munkások e legelismertebbjei? Dehogyan szereztek ők emberiséget boldogító és gyönyörködtető munkájukkal annyit, mint Turcsányi Elza egy ember boldogításával és gyönyörködtetésével. Nincs az a szellemi tőke, munkaenergia, amely versenyezhetne a nő egyetlen olyan tőkével, amely korlátlan kamatoztatást kecsegtet. A nő nemisége egyetlen igazi tőkéje abban a társadalomban, amelyben a mindkét nem túlsexualitását tápláló kettős morál: a hivatalos erkölcs.

Amíg törvény, társadalmi szokás és minden berendezkedés a férfi mohamedán vagy mormon életmódját: a monogámia hazug jelszava alatt szentesíti, addig akár mosogatólány, akár a legmagasabb szellemi munkát végző nő az élet pazar kényelmére fejedelmi luxusra csak akkor gondolhat, ha munkája mellett testét is elakarja és el tudja adni. Mert egyetlen korlátlan lehetőségeket nyújtó tőkéje: a teste.

A munkájáért annyit kap, amennyit adnak neki, a testéért azonban annyit adnak, amennyit kér. S ha követelni is tud, akkor fejedelmi lehet élete, fejedelmibb minden Suttner Bertánál, Lagerlöf Zelmánál. Fejedelmi alatt természetesen az élet anyagi külsőségeit értve.

Amíg a társadalom a nőt elsősorban nemi szempontból értékeli, addig ne szavaljanak »házas erényekről« ne biztassák a nőt »nemes egyszerűségekre«, ne jajgassanak a nő »fényűzési hajlamain« általában ne leckéztessék szavakkal, amelyeknek tetteik homlokegyenest ellentmondanak!.

Amíg a nő csak mint nemi lény, számíthat érvényesülésre – házasságon belül és kívül – addig csak ez az érvényesülését biztosító tulajdonságokat fejlesztheti magában. Ha a szeméttel vagy a Mágnás Elza karrierja közt kell válogatni: habozhat-e az, akinek a szellemi munka lelki luxusa nem ad támaszt külső luxusról való lemondásra?

S milyen erős belső életre, milyen szilárd önmagában alapozottságra van szükségük azoknak, akik emberi értékük sovány érvényesítésével megelégszenek nemi értéküknek a házasságon belül és kívül kínálkozó dús elismerésével szemben.

A nő tőkéje.

Írta: BÉDY-SCHWIMMER RÓZSA

Szenzációs bűnper izgatta megint újságot olvasó közönségünket. Ezt a véres szenzációkban kéjelgő közönséget, amelyet egy-egy ember lemészárlása jobban lenyűgöz, belőle több gondolkodási energiát sajtol ki, mint a tömegmészárlások legkegyetlenebb pusztításai.

Ha a sajnálkozást, felháborodást, félelmet, hasonló förtelmek elleni védekezésre való kívánságot, szóval érzelmek súlyát mérlegben lehetne megállapítani, s ha egy ilyen érzelemmérő egyik serpenyőjébe beletennők a Turcsányi Elza legyilkolása körül kavargó érzelmeket s a másik serpenyőbe a balkáni háború százezernyi lemészároltjának nyomán ébredt érzelmeket: bizonyosan a Mágnás Elza serpenyője volna a súlyosabb. Nincs is a szenzációs bűnpereket kísérő érzelmi fellobbanásokban semmi magasrendűség, semmi ami a vérszagtól szörnyűködők szánakozását szimpatikussá tenné. Mert ha magasabb értékű érzelmekből sűrűsödött felháborodást váltana ki egy emberélet elpusztítása, az elkeseredett felháborodás hullámának mennyivel magasabbra kellene csapnia a háborúkban lemészárolt hekatombák felett.

Nem vagyunk még kultúremberek. A szándékos emberölés egymagában nem háborít fel bennünket, különben már rég nem volna háború és a halálbüntetést is felmentették volna. A Mágnás Elza körüli érdeklődés nem is a legyilkolt nő halálának, hanem az életének szól. A millióknak, amiket gyűjtött, prémeinek, ékszereknek s mindannak a drágaságnak, ami a tót mo-